

## FÓRUM

Gyógyszerészet 45. 2001.

## Néhány gondolat a „szakképzés új rendszeré”hez.

Magyarné dr. Pintér Gabriella

Gondolataim közzétételét részben dr. Pávics László „hozzászólása” (Gyógyszerészet 45, 161, 2001.) motiválta, részben az, hogy a szakképzésre vonatkozó kormány-ill. miniszteri rendeletben rögzítettek a megvalósítás során milyen visszasságokat eredményeznek ill. eredményezhetnek. Tapasztalataim a közforgalmú gyógyszerészet területéről valók, amiket az alábbiakban vetek papírra. Pávics dr. ugyan a továbbképzéssel kapcsolatosan tette fel kérdéseit és osztotta meg velünk aggályait, de utolsó sorai a szakképzésre is vonatkoztathatók és én sem szeretném, „ha a nemes elképzelések önmagukat oltanák ki, vagy elszaporodnának a végrehajtásban sántító, netán elferdülő rendelkezések”.

A központi gyakornoki rendszerről a 125/1999. (VIII. 6.) Korm. rendelet szól és hozzá kapcsolódik a 11/1998. (XII.11.) EüM rendelet.

A kormányrendelet 2. § (2)-a rögzíti a rendszer célját, mely szerint többek között feladata, hogy

„a) elősegítse az egészségügyi ellátás biztosításához a szükséges számú és szakmai végzettségű szakember képzését, (...)

b) biztosítsa a felsőoktatási intézményben és az általa szakképzésre akkreditált képzőhelyen folytatott, magas szintű, országosan egységes strukturált programok egymásra épülő rendszerén keresztül megvalósuló, magas szintű szakemberképzés kialakítását.”

A gondolat jó és támogatandó, hogy a gyógyszerésztudományi karokról kikerült hallgatók képzése se fejeződjék be a diploma megszerzésével. Hiszen a gyógyszerészet is olyan szerteágazó tudományág, amelyben az elméleti alapok elsajátítása és az egyetemen folyó gyakorlati képzés nem elegendő ahhoz, hogy egy-egy szakterületen minden feladatot jól el lehessen végezni.

Ugyanezen paragrafus (3) bekezdése szerint „A felsőoktatási intézmény az akkreditált képzőhellyel a gyakorlati képzés költségeinek megtérítéséről megállapodást köt.” Igen, a gyakorlati képzés is költségigényes. Ennek a rendelkezésnek a teljesítésére – úgy tudom - még nincs példa, sőt elképzeléseket sem lehet hallani erről. Ezt is az egyre szűkebbé váló kiskereskedelmi árrésből kellene fedezni?

A 11/1998. (XII. 11.) EüM rendelet – amely mintegy a fenti kormányrendelet végrehajtási utasításaként is felfogható –, többek között eképp rendelkezik:

„3. § (3) A felsőoktatási intézmény feladata a szakképzéssel kapcsolatban: (...)

b) a képzésben részt vevő kórházak, szakellátó és egészségügyi szolgáltató intézmények akkreditálása, (...)

(5) A szakképzési akkreditáció feltételeit a melléklet tartalmazza.”

A melléklet 1.1., 2., 4., 5. (?), 6. és 7. pontjai vonatkoztathatók a közforgalmú gyógyszertárakra.

Milyen az akkreditált munkahely? Kérelem esetén eddig szinte minden gyógyszertárat akkreditáltak, amennyiben a működéshez szükséges minimumfeltételekkel (15/1997. (VI. 20.) NM rend.) rendelkezett. Már hogyan rendelkezett volna, ha működési engedélyt kapott? A személyi feltételeknél is csak az volt korlát, ha 1 gyógyszerészes volt a patika. Szerintem azért ennél konkrétan kellene meghatározni, hogy milyen személyi és tárgyi feltételek mellett biztosítható a rendeletben rögzített célok megvalósulása! Ki a jó szakember és ki az, aki a tudását megfelelő módon át is tudja adni? Ki az, akitől nemcsak „szakmát”, hanem gyógyszerészhez méltó magatartást is lehet tanulni? Fontos lenne azt is vizsgálni a munkahely kiválasztása során, hogy a marketing szellem mellett a gyógyszertárban mennyire domborodik ki az egészségügyi jelleg!

Ugyanezen rendelet szerint a felsőoktatási intézmény feladata „a keretszámra figyelemmel a jelöltek felvétele”. Kérdezem, hogy a keretszámok kialakításánál a finansziális szempontokon túl (közalkalmazotti bérokeretre gondolkod) van-e valami, ami a meghatározó?

Igen nagy az ellentmondás a *prof. dr. Erős István* által végzett felmérés (Gyógyszerészi Hírlap 2001. február, 24. o.) adataiból származó 560 üres közforgalmú gyógyszerészi állás, valamint a 2001/2002. tanévre kiadott 232 törzsképzési keretszám (Egészségügyi Közlöny 2001. 7. szám 939. old.) között. Tettem ezt a kijelentést amiatt (is), mert az 5. § (1) bekezdés szerint: „A szakképzés törzsképzési és szakgyakorlati időből áll. A törzsképzési időt a felsőoktatási intézménnyel határozott jogviszonyban, a szakgyakorlati időt akkreditált képzőhelyen, teljes munkaidőjű munkavégzésre irányuló jogviszonyban, szakmai felügyelet alatt kell eltölteni.” A szakmai felügyelet azt is jelentheti, hogy a gyógyszerészi diploma önálló munkavégzésre nem jogosít. De akkor mire jogosít? És mi van ill. mi lesz azokkal, akik nem szakgyógyszerészek? És mi lesz velünk, akik gyógyszerész-hiánnyal küszködünk?

A rendelet szerint (5. § (1) bek.) „A központi gyakornoki idő alatt a jelöltnek teljesítenie kell a törzsképzési idő előírt programját és a részvizsgákat.” Mit takar az előbb említett Egészségügyi Közlöny 1003. oldalán közzölt „Gyógyszerellátási gyógyszerészet” szakhoz tartozó 6 hónap általános ismeretek ill. 6 hónap szakmai ismeretek kitétel?

Úgyisint a rendelet szerint

„3. § (2) a) a jelölt vállalja, hogy a törzsképzési idő eredményes befejezése után a munkáltatóval munkaviszonyt létesít,

b) a munkáltató vállalja, hogy a törzsképzési idő eredményes elvégzését követően alkalmazza a jelöltet szakgyakorlatának folytatására, (...)

4. § (3) A szakképzés törzsképzési idejére a jelölt központi gyakornoki minőségben közalkalmazotti jogviszonyt létesít a felsőoktatási intézménnyel. A központi gyakornok illetménye a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. tv. (továbbiakban Kjt.) alapján, az illetménytáblában meghatározott mértékben kerül megállapításra. Juttatásait a Kjt. alapján a képzőhelyen hasonló beosztásban dolgozók részére járó egyéb juttatások alapulvételével kell megállapítani. (...)

7. § (1) Az előszerződést kötő munkáltató biztosítja a jelölt számára a szakképzésének megszerzéséhez minimálisan szükséges szakgyakorlati időre a munkaviszony fenntartását.

(2) Az (1) bekezdésben foglaltak alól kivételt képez a fegyelmi elbocsátás, a munkáltató, illetve annak az előszerződés szerinti egysége megszűnése.”

A közalkalmazotti jogviszony milyen munkaidejű kötelezettséget jelent azon túl, hogy az ifjú gyógyszerész az egyetemről kapja az ehhez kapcsolódó bért, valamint meg kell jelenjen a továbbképzéseken? A szakgyakorlati időnél ezt pontosan szabályozták, de a törzsképzésnél nem. Ebből is származnak azok az anomáliák, hogy mindenféle mellékszerződések születtek a legkülönbözőbb összegekkel. Ez fakad a munkaerőhiányból is. Nem érzem etikusnak, hogy amíg az orvosok körében a törzsképzési idő alatt is 8 órás munkaidőre kötelezettek a rezidensek, ami-

ért csupán a közalkalmazotti bért kapják, gyógyszerészeti vonalon ez teljesen nyitott és aszerint válogatnak a végzős hallgatók az „akkreditált munkahelyek között”, hogy ki kínál többet, ki mennyivel egészíti ki a közalkalmazotti illetményt. Hogy ezt a leendő munkáltató hivatalosan vagy „zsebből” teszi, a legkevésbé izgatja a fiatalokat. Az akkreditált munkahelyek sajnos eképp versengenek egymással a központi gyakornokok megnyeréséért, nem éppen etikusan.

Előszerződés szükséges ahhoz, hogy valaki felvételt nyerjen a szakképzési rendszerbe. Ez egy olyan kétoldali kötelezettség, amely minimum 48 hónapra összeköti a feleket. A munkáltató az esetben, ha a jelölt nem váltja be a hozzáfűzött reményeket, kiszolgáltatottá válhat, mivel próbaidejű alkalmazásról szó sincs. A jelölt is rájöhethet például arra, hogy az anyagiakon túl még számos dolog van, ami egy munkahelyet hosszabb távra vonzóvá tehet. A változtatással viszont az addigi tanulmányi idejüket vesztethetik el.

Számomra egyelőre ezek voltak a legszembetűnőbb anomáliák, melyek fejtegetésére a teljesség igénye nélkül került sor. Szívesen venném, ha észrevételeiket mások is papírra vetnék. Az ily módon folytatott eszmecsereket biztosan hasznosíthatók lennének és már az is eredmény volna, ha egyesek elgondolkodnának.

G. Pintér Magyar: *Some thought on the new system of professional education*

*Vízöntő Gyógyszertár, Pílisvörösvár, Fő u. 69/a – 2085*

Budapesten levő nagykereskedelmi raktárunkba

minőségbiztosító gyógyszerész  
munkakörbe

**gyógyszerész végzettségű  
munkatársat keresünk.**

A pályázat elbírálásánál előnyt jelent a raktári gyakorlat, valamint az angol nyelv ismerete.

**Érdeklődni a 30/939-1414-es vagy a  
30/970-2868-as telefonszámon lehet.**

Amennyiben hirdetésünk felkeltette érdeklődését pályázatát – a végzettséget igazoló oklevél fénymásolatával együtt – a hirdetés megjelenését követő 10 napon belül az alábbi címre várjuk:

**Bíró Gabriella  
Humán erőforrás manager  
4042 Debrecen, Pallagi út 13.**